

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum peccatum in Spiritumsanctu[m] possit remitti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

bet ad modum ita putantis, inquantū ex considera-
tione suorum scelerū de diuina bonitate diffidit.

Artic. 15. &
17. p. 26.

AD SEPTIMUM dicendum, qd sicut supra dictū est,
aliquis potest dici ex malitia peccare, vno quidē modo,
sicut ex habitu inclinante, scilicet qd malitia dicitur
virtuti oppositus. Nec verum est qd quicumque pec-
cat hoc modo, ex malitia peccet. Non enim quicumque
iniusta agit, iam habet habitum iniustitiae: cum homo
ex iniustus operationibus ad habitum iniustitiae perue-
niat, vt dicitur in 2. Ethic. Alio modo, potest intelligi qd
aliquis ex malitia peccet, quia vult bonum cui con-
iungitur malum, nec inclinatur ad illud ex aliqua
passione, vel ignorantia: & sic etiam manifestum est,
quod non omnis peccans, ex malitia peccat.

Lib. 3. c. 4. &
2. 2. & 3. c.
7.

AD OCTAVUM dicendum, quod malitia contracta
dicitur quaedam pronitas, quae ex corruptione fomi-
tis nobis inest ad mala agenda, & sic non accipitur
malitia, cum dicitur aliquis ex malitia peccare: sed
accipitur malitia pro malitia acta secundum quod
ipsa interior electio dicitur malitia, & sic intelligen-
dum est, quod semper cum aliquis peccat ex mali-
tia: est interior actus peccati qui dicitur malitia, ex
qua procedit exterior actus peccati.

AD NONVM dicendum, quod peccatum quod fit
ex inclinatione habitus, habet quidem aliquam ra-
tionem vt possit dici peccatum in Spiritum sanctum:
sed & alijs modis peccatum in Spiritum sanctum acci-
pi potest, vt dictum est.

In corp. art.

ARTICVLVS XV.

Utrum peccatum in Spiritum sanctum possit remitti.

QVINTODECIMO quaritur, verum peccatum in
Spiritum sanctum possit remitti. & videtur qd
non. Dicitur enim in Mat. 12. qd qui dixerit verbum con-
tra Spiritum sanctum non remittetur ei, neque in hoc
saeculo, neque in futuro. ergo peccatum in Spiritum
sanctum nunquam remittitur. Sed dicendum, quod
dicitur non remitti, quia de difficili remittitur.

¶ 2 Sed contra est, quod dicitur Mat. 3. Qui bla-
spemauerit in Spiritum sanctum, non habet remis-
sionem in aeternum: sed reus erit aeterni delicti. Non
autem est reus aeterni delicti, cuius peccatum dimit-
titur, ergo peccatum in Spiritum sanctum nullo mo-
do remittitur.

¶ 3 Prat. Pro omni peccato quod dimittitur est oran-
dum; sed pro peccato in Spiritum sanctum non est
orandum. Dicitur enim in 1. Ioan. vlt. Est peccatum ad
mortem, non pro eo dico vt oret quis. ergo pecca-
tum in Spiritum sanctum nullo modo remitti potest.

Lib. 1. c. 44.
paulo a pri-
cip. tom. 4.

¶ 4 Prat. Aug. dicit in lib. de Sermo. Domini in mo-
te, quod tanta est labes huius peccati, quod humi-
litem deprecandi subire non potest, sed cum ini-
tium peccati sit superbia, vt dicitur Eccl. 1. nullum
peccatum potest sanari, nisi per humilitatem: quia
contraria contrarijs curatur, ergo peccatum in spi-
ritum sanctum, non potest remitti.

Q. 26. tom. 4.

¶ 5 Prat. Aug. dicit in lib. 83. Quaestionum, qd pecca-
ta imbecillitatis & ignorantiae sunt venialia, non au-
tem peccatum malitiae: sed dicuntur venialia, quia
sunt remissibilia. ergo peccatum ex malitia, quod
est in spiritum sanctum, non est remissibile.

SED CONTRA est, quod dicitur Io. 12. quod omne
peccatum, & blasphemia remittetur hominibus.

¶ 2 Prat. Nullus peccat ex eo qd non sperat se posse
proficui, qd est impossibile. Si ergo impossibile ef-
set aliquod peccatum remitti, desperans de remissione
illius peccati non peccaret, quod paret esse falsum.

In serm. 11.
de verb. do-
a medio to-
19.

¶ 3 Prat. Aug. dicit qd de nemine desperandum est,

quandiu est in via: sed nullum peccatum trahit homi-
nem extra statum vitae, ergo de nullo homine est despe-
randum, & sic omne peccatum est remissibile.

RESPOND. Dicendum, qd veritas huius quoniam ex pre-
missis potest esse manifesta. Si enim accipitur pec-
catum in Spiritum sanctum secundum acceptationem
Aug. sic planum est, quod peccatum in Spiritum
sanctum nullo modo remitti potest. Ex quo in homine
in peccato perseuerat vsq; ad mortem et ab ipso peccato
tentia, nullo modo, peccatum ei remittitur, loquendo
de peccatis mortalibus: secundum quae attenditur
impenitentia, quam Aug. ponit esse peccatum in Spi-
ritum sanctum. Sunt tamen aliqua peccata leuia

venialia, quae remittuntur in futuro saeculo, vt Grego-
dicit. Secundum autem alias acceptiones peccati
in Spiritum sanctum, non dicitur irremissibile, quia
videlicet nullo modo remittitur: sed quia remitti
difficiliter, & hoc dicitur duplici ratione. Primo quod
idem ex parte poenae, vt peccatum dicatur remissibile,
quod habet aliquam excusationem, vt minus de-
beat puniri: sicut calor dicitur remitti quando de-
minuitur, & hoc modo, peccatum quod ex igno-
tia, vel infirmitate committitur, dicitur esse remissibile,
quia ignorantia & infirmitas alleuant pecca-
tum: non autem malitia. Similiter etiam aliquae excu-
sationem habere videbantur, qui contra Christum
humanitatem blasphemabant, dicentes eum pot-
torem vini esse, quia ex infirmitate carnis eius stre-
uebantur ad blasphemandum: sed illi qui blasphemant
diuinitatem Christi, vel virtutem spiritum sanctum
nihil excusationis habent, quod eorum pecca-
tum alleuet. Alio modo, potest dici irremissibile
quantum ad culpam. Ad cuius evidentiam conueni-
endum est, qd in rebus inferioribus aliquid impossi-
bile, per priuationem potentiae actus inferioris
licet non excludatur potentia diuina. Sicut dicitur
mus, qd Lazarus resurgere est impossibile subito
vita principio creato: non tamen per hoc excluditur
qd Deus eum resuscitare non possit. In eo autem qd
peccatum in Spiritum sanctum, abijciunt administrationem
missionis peccati, in quantum aliquis committit in Spi-
ritum sanctum & dona eius, quibus fit remissio pecca-
torum in ecclesia. & similiter ille qui peccat ex malitia
p inclinationem habitus, habet ignorantiam de
finis, per quem posset reduci ad bonum, vt supra dictum
est, & ideo secundum huiusmodi acceptiones, pec-
catum in Spiritum sanctum dicitur irremissibile: quia
ablata illa remedia, quibus homo iuuatur ad rem-
issionem peccati: non tamen est irremissibile, si
sideretur virtus diuinae gratiae tamquam actum pre-
cipium, & status liberi arbitrii nondum constitutum
in malo, sicut principium materiale.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd intellectus est, qd
remitti in hoc saeculo neq; in futuro, dicitur
secundum sententiam Aug. & aliorum, sicut dicitur
est. Chryl. tamen facilius se expedit referens ad hoc
qd Iudaei pro blasphemijs in Christum illarum poenae
erant poenam, & in hoc saeculo per Romanos, & Aug.
futura saeculo in damnatione inferni.

AD SECUNDUM dicendum, qd peccatum in Spiritum
sanctum dicitur aeternum delictum, quia quantum est de lege
nitatem habet: sed ex misericordia Dei finiri potest
cut & charitas dicitur nunquam excidere, quantum
de se, licet quandoque excidat ex vitio peccati.

AD TERTIUM dicendum, qd peccatum ad mortem
intelligi quo aliquis vsq; ad mortem perseuerat, &
pro tali non est orandum, quia suffragia non pro
damna

damnatis, qui sine poenitentia decedunt. Si autem intelligatur peccatum ad mortem. i. quod ex malitia committitur, sic non prohibetur quin aliquis pro eo oret: sed non quicumque quia non quicumque; est tanti meriti, ut orando ei gratiam impetrare possit, quia sanatio talium est quasi miraculosa: sicut si diceretur pro suscitacione mortui, non dico ut oret quis pro eo, id est quicumque: sed aliquis magni meriti apud Deum.

AD QVARTVM dicendum, quod verbum illud est intelligendum, quia tales de facili humiliari non possunt, non quod omnino non possint.

AD QVINTVM dicendum, quod veniale tripliciter dicitur. Vno modo, ex genere: sicut verbum otiosum dicitur peccatum veniale. Alio modo, ex euentu, sicut dicitur peccatum veniale motus concupiscentiae sine consensu. Tertio modo, dicitur veniale ex causa: quia, si habet causam veniae quae alleviat peccatum, & hoc modo, intelligendum est quod peccatum imbecillitatis & nescientiae sunt venialia: non autem peccatum industriae siue malitiae.

QVAESTIO IIII.

De Peccato originali.

In octo articulos diuisa.

¶ Primo, Enim queritur, utrum aliquod peccatum ex origine contrahatur.

¶ Secundo, Vtrum peccatum originale sit concupiscentia.

¶ Tertio, Vtrum originale peccatum sit in carne vel in anima, sicut in subiecto.

¶ Quarto, Vtrum peccatum originale per prius sit in potentia animae, quam in essentia.

¶ Quinto, Vtrum prius sit in voluntate, quam in alijs potentijs.

¶ Sexto, Vtrum deriuetur in omnes, qui seminaliter procedunt ab Adam.

¶ Septimo, Vtrum illi qui materialiter nascuntur ab Adam contrahant originale.

¶ Octauo, Vtrum peccata proximorum parentum transeat in posteris.

Vtrum peccatum aliquod ex origine contrahatur.

ARTICVLVS PRIMVS.

QVAESTIO est de peccato originali, & primo queritur, utrum aliquod peccatum ex origine contrahatur, & vtrum quod non. Dicitur enim Eccl. 15. Ante hominem vita & mors, bonum & malum, quodcumque voluerit dabitur ei. Ex quo potest accipi, quod peccatum, quod est spiritus animae, in voluntate consistit: sed nihil quod homo contrahit ex origine sua, consistit in eius voluntate, ergo nullum peccatum contrahit homo ex sua origine.

¶ 1. Præ. Accidens non traducitur, nisi per traductionem sui subiecti: subiectum autem peccati est anima rationalis. Cum ergo anima rationalis non traducatur per originem, ut habetur in lib. de Eccl. dogmatibus, videtur quod neque aliquod peccatum per originem contrahatur. Sed dicendum, quod licet subiectum peccati non traducatur, traducitur tamen caro, quae est causa peccati.

¶ 3. Sed contra, Ad traductionem accidentis non sufficit traditio eius, quod non est sufficiens causa: quia ea posita, non ponitur effectus: sed caro non est sufficiens causa peccati, quia quatumcumque caro alliciat ad peccandum, in potestate tamen voluntatis est assenti-

re vel non assentire, & sic ipsa voluntas est sufficiens causa peccati: sed voluntas non traducitur, ergo traditio carnis non sufficit ad traductionem alicuius peccati.

¶ 4. Præ. Peccatum secundum quod nunc accipitur, est cui debetur pena & increpatio: sed nulli defectui ex origine contracto debetur increpatio & poena. Sicut enim dicit Phil. in 3. Eth. Si quis est caecus ex infirmitate non increpatur: increpatur autem si sit caecus ex ebrietate, ergo nullus defectus, qui ex origine contrahitur, habet rationem peccati.

¶ 5. Præ. Aug. in 1. de lib. ar. distinguit duplex malum, visum quod agimus, quod est malum culpae, & aliud quod patimur, quod pertinet ad malum poenae: sed omnis defectus qui est ex alio, habet rationem passionis. Nam passio est effectus illatioque actionis, ergo nihil quod contrahitur per originem ex alio habet rationem peccati: sed solum rationem poenae.

¶ 6. Præ. In lib. de Ecclesiasticis dogmatibus dicitur, Bona est caro nostra, utpote a bono Deo creata: sed bonum non est causa mali, sicut illud Matth. 7. Non potest arbor bona fructus malos facere, ergo peccatum originale non contrahitur per carnis originem.

¶ 7. Præ. Plus dependet anima a carne postquam ei est vnita, quam in ipsa eius vnitione: sed postquam anima iam est carni vnita, non potest infici a carne, nisi per suum consensum, ergo neque in ipsa vnitione, peccatum ergo originale non potest contrahi per carnis originem.

¶ 8. Præ. Si origo carnis vitiat peccatum causat in anima, quanto origo fuerit magis vitiat, tanto maius peccatum causabit: sed in illis qui nascuntur ex fornicacione magis est vitiat origo, quam in illis qui nascuntur ex legitimo matrimonio. Sequeretur ergo quod illi qui ex fornicacione nascuntur, maius peccatum contrahant nascendo, quod patet esse falsum, quia non debetur eis maior poena.

¶ 9. Præ. Si peccatum originale contrahitur per carnis originem, hoc non est nisi in quantum caro est corrupta. Aut ergo illa corruptio est moralis, aut naturalis: sed moralis esse non potest, quia corruptio nis moralis subiectum non est caro: sed anima. Similiter autem nec naturalis, quia sequeretur quod inficeret animam naturali actione, id est per qualitates actiuas & passiuas, quod patet esse falsum. Nullo ergo modo, peccatum contrahitur per carnis originem.

¶ 10. Præ. Defectus qui consecutus est ex peccato primi parentis est carentia originalis iustitiae, ut Ansel. dicit, & sic cum originalis iustitia sit quiddam spirituale, sequitur quod defectus praedictus sit etiam spiritualis. Corruptio autem carnis est quiddam corporale. Spirituales autem & corporales sunt diuersorum generum, & sic spirituale non potest causare effectum corporale. Non ergo ex peccato primi parentis potuit causari corruptio in carne nostra, ex qua in nobis peccatum per originem transferretur.

¶ 11. Præ. Secundum Aug. peccatum originale est carentia originalis iustitiae. Aut ergo originalis iustitia conueniebat animae primi hominis naturaliter ex sua creatione, aut fuit donum superadditum ex diuina liberalitate. Si autem fuit anima naturalis, numquam eam amisisset peccando: quia ut Dionys. dicit 4. capite de di. no. data naturalia etiam in demonibus permanent. & sic etiam omnes homines originale iustitiam haberent: quia quod est naturale vni animae, est omnibus animabus naturale. & ita nullus nasceretur peccato originali, id est, cum carentia originalis iustitiae. Si autem fuit iustitia illa donum superadditum

Lib. 3. c. 1. a med. tom. 5.

Li. 1. in pri. lib. tom. 1.

Ca. 76. inter opera Aug. tom. 3.

In li. de conceptu virginali. ca. 2. & 26.

Ansel. in lib. de conceptu virgin. ca. 2. 3. & 26.

Cap. 4. p. 4. a medio.